

Бүхэн
Б. И. Соколов

Бурят-Монголий УНЭН

№ 56 (5208)
Пятница
Мартын
21
1947 он

Сэн 20 мүнүүгэн

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголий Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советдэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

1947 онше колхозно малажалай ехэ-хэн хүгжэлтын ба манай республикын бүхы колхозуудай малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ жэл болгое!

(Республикын эрхим һаалиша-малшад, малша-пастуууд, тугалшад ай республиканска суглаанда хабаадагшад-й хандалгаһаа).

Нэгэшые мал хороохогүй

Бүхы ороной арадай ажахые өмшөдөн хүгжөөхө, ажалшар-материальна тэнгилэн ажарын хангаха ябадал хадаа эдэ-эмбжүүлхэ ябадалые эринэ-таряанай ургасые дээшэлүүлхэ малай тэс толгойе олошо-лтгүй ба тэдэнэй ашаг шэмые өмшөөхө гэсэнэй бэрхэтэй бо-л байна. Тимэ дээрһэнэй мүнөө, сэргээгүй бүлгэй үедэ хүдөө хүжөөн дэбжүүлхэ хэрэгтэ-эй эх ашарал табигдана гэ-

Центральна Комитетдэй сүлжэе түлөө хадаа хүдөө эрд дэбжүүлхэ тухай түү-лгөөл гаргаад, нигэжэ заа-лхай: «1948 оной эсэстэ эбэр-дөө мал хони ба ямаанай тоо-ной, 1949 оной эсэстэ гахайн-тойн дайнай урдах хэм-дэ хүжөөн дэбжүүлхэ тухай та-банжэлэй эсэстэ ашаг шэ-мые малай бүхы түрлээр дайнай хэмжэе нилээд эхээр түл-үүхэ: колхозуудтахи адуу мори-тоо толгойе 1950 оной эсэстэ-й онойндо орходоо 58 процент-д оруулаха, үе нооно гаргалтын талаар ашаг шэмые, түл абалгые өмшөөхө. 1948 ондо үе ба ноо-ной валова гаралтые, 1949 ондо-ной гаралтые дайнай урдах-хэндэ хүргэхэ ба табанжэлэй-тэй эх хэмжээ нилээд эхээр гаргахэ».

Энэ тодорхой программые бодото-о бэлтгүүлхэ бүхы арганууд-та утгай манай республикада-а бини. Билэний зорилго хадаа тала дайная хүсэд ашагла-лхай зоотехническа наукин һургаа-сөөр, алдарты малшад шэн-ажаллада малажалай шэнэ-ажалты хангаад, дайнай урда-х хэмжээ туйлаха ябадал бо-лорхой туйла бүхы хүсэ пав-лоора хүдэлхэ, малай хойног-хотой дээшэлүүлхэ еһотой-бой республиканска зүблэлдэ-дэдэй эрхим малшад мэдүүлээ-й дээрһэнэй, хаана хайн-малшад эмхидхэгдэнэ, хаана-а тохой малшад хамаг шалала-а хүдэлнэ, тэндэ малажалые-г хүсэб хайнаар дүргэдэ-адуула малын салхала дү-рээр ондо орожо байна. Имэ-гэй идангай Курумканай, Бар-судай Кяхтын аймгууд ха-ма байна. Курумканай малшад-а бүхы ачаараа ачараагүй, энэ-нэ еһотой хойног бүри хай-нэ ажаллахын түлээ тэмсэжэ бай-ртал малай үбэлжэлтэ дээрһэнэ-й табигдана.

Малажалые эрд дэбжүүлхэ, энэ-нэ түсэбэй сум дүргэхэ гэгэн-дүүл мүнөө малай үбэлжэлтэ-й шидхэгдэхэ байна. Тимэ-нэ малай үбэлжэлтые эмхитэйгээр-а хүсэгтэ хүдөөлхэй парти-й эсэстэ ба хүдөө ажахын орг-гын үлэм эх ажаллаа табиха-тай. Гансал малжалай маша-на үбэлжэлтэ үе еһэд байһанын-д эрд дэбжүүлхэ хамтын малажа-н дүрлүүлхэ түлөө оролдоогүй-тэй бүхы манчуудые бүри битэ-р ондо оруула хэрэгтэ хүсэд-д табигдаггүй байна. Тэрэ-нэ

Малай үбэлжэлтын харюусалгатай үе

Адуу малаа нэгэшые хоролтоггүйгөөр ондо оруулхын түлөө, шэнэ түлнүүдые бүри бүтэнээр абажа тэнжээхын түлөө мурьсэгты, нүхэд малшад!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Түхэнэй аймаг-й «Красный пахарь» колхозой эрхм малша-пастух Балдан Алсыев.

И. Красавцевай фото

Малажалар түрүү колхоз

Алын аймаг Ойлогой сомоной «КИМ» колхоз (правленин түрүү-лгөшө нүхэр Балданов) 1946 ондо малажалые үсэхэрилхэ гүрэнэй түсэбэй бүхы түрлээрнэй үлүүлэн дүргэжэ, аймаг соогоо түрүү бу-ри ээһэн байгаа.

Энэ колхоз үбэ тэжээл элбгээр хуряжа, үбэлжэлтэ эрхимээр ба-лэлдхэй ашаар бүхы малаа тобир-гарганаар ондо оруулжа ба шэ-нэ түлнүүдые хоролтоггүйгээр тэнжээжэ байна. Малай харууны хайнаар эмхидхэжэ, магтаалтай болонон малшад энэ олон. Тэдэнэй дунда-а хаалишан Долгор Гармаева, адуушан Жамсо Унжуев гэгшэд түрүү ажалаараа тусгаар шалгарлаг-г юм.

Эдэнэр мүнөө жэлэй үбэлжэлтые недондойн шэнги хайнаар үн-гэр-гэжэ байна.

Хүдөө ажахы хүжөөхө хүсэтэ программа

(Кяхтын аймаг партийно-советскэ эдибхитэдэй суглаанһаа)

Байгша оной мартын 17-до Кях-тын аймаг партийно-советскэ эдибхитэдэй суглаан боложо, «Дай-най бүлгэй үедэ хүдөө ажахые хү-жөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска-й пленумэй тогтоолые зүбшэн хэл-сэбэ. Тэндэ ВКП(б)-гэй Кяхтын ай-комой нэгдэхи секретарь нүхэр Б. Б. Шагдыров элдхэл хэе. Нүхэр Шагдыров болбол партиин-д Центральна Комитетдэй февральска-й пленумэй тогтоолой хүдөө ажахы-е улам саашан хүжөөхө хүсэтэ про-грамма байһыне тэмдэглээд, Кях-тын аймагта хабарай полевой хүд-өө морида бэлдхэй хангалтагүйгээр-а адуулагдаха байһан, мүн зарим-д колхозуудаар адуу малай үбэлж-элтын муутар үнгрэгдэжэ байһан-а тухай тогтожо хэлэһэн байна.

Аймаг дотор бүлгэй хоёр нара-соо 52 толгой адуу морин, 82 тол-гой эбэртэ бодо мал, 60 гаран хони-ямаан гаргалһан байна гэжэ элд-хэлхэ хэлбэ. Усть-Киранска сель-советд Сталинэй нэрэмжэтэ «Боль-шевик» колхозууд адуу малай үб-элжэлтые илангана хангалтагүйгээр үнгрэгэжэ байха юм. Гадна, айма-гай зарим колхозууд аяар мүнөө-н хүртэр хүдөө ажалай артелиин Уста-вые хазагайруулаар байна гэжэ нүхэр Шагдыров тэмдэглэбэ. Боль-ше-Лугска сельсоветд Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой правленин ту-рүүлгэшэ нүхэр Цыренжапов хаяхан-а хонийшые зүбшөөлтэйгээр аяар 20 гаран толгой эбэртэ бодо мал ба-хони ямаа алуулжа, ондоо тэһэн-эй худалдуулаа.

Тэршалан Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз хабарай тарилгада хангал-тагүйгээр бэлдэхэ байна. Урлан-а энэ колхозой правленин түрүүл-г-эй

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бичурын аймаг-й Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз-ой эрхим малша-пастух Савва Авдеев. Энэ үбгэн мүнөө 77 наһатай юм. 17 жэлдэ артелиингэе бүрэн малы бэлшээжэ харуулахада нэгэшые толгой үхүүлэнгүй, жэл бү-хэндэ тобир тарганаар ондо оруу-лаһан байха юм.

И. Красавцевай фото.

Хүдэлмэришэ мориды хангалтагүйгээр харууһанга

Хүдөө ажалай шухала хүдэлмэр-и гүүдые амжалтатгайгээр үнгрэг-хэ ябадалда хүдэлмэришэ морид уг-а ехэ үргэтэй байһанын мэдээжэ Тимэ хадан, парти ба правте-лство болбол адуу моридые хү-жөөхэ хэрэгтэ эхэн ашарал та-бидга байна.

Зүгээр, Баргажанай аймагтай Ле-нинэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэл-бэ-рилгэшэд хүдэлмэришэ мориды-н хүн бүридэ тушажа үгөөгүй дэ-рбээ адуу моридой байдал хару-уһы ехээр муудхаһан байха юм Тэрэнэй эсэстэ тарилгада ябах-а мори уанан мүнөө хүртэ хүндэ хү-дэлмэришэ сүлөөлгөөгүй байхана-а гадна, наргаа тээрээхэй, хүтүг-эхэ холонхой байха юм. Харууһана-й муу дээрһэнэ энэ оной феврал-дарт соо эндэ 3 морид үхэһэн бай-на.

Хүдэлмэришэ мориды хангалта-гүйгээр харуулажа, тэдэннэй хо-роожо ба гэмтээжэ байһан ябадал-ы саашада яабашы тэмсэггүй Тимэдэ тус колхозой правленин-д адуу моридо-й нимээр хандага-а ябадала дары усадхажа, тарилга-а хүртэр бүхы унаагаа хүсэ-шадат-хэтай болгохо уялгатай.

И. В. Сталинтай г-н Бидо уулзаба

Мартын 17-до СССР-эй Министруудай Советдэй Түрүү-н И. В. Сталинтай Француска Республикын Гададын-дүй Министр г-н Ж. Бидо уулзаба. Уулзалга болходо СССР-эй Гададын Хэрэгүүдэй Ми-нстр В. М. Молотов ба СССР-тэ һуугаа Француска элчэн-д г. Ж. Катру гэгшэд байлсабад.

Түрүүшын 200 паэр гутал
И. В. Сталинска табанжэлэй тү-лөөн жэлдэ гол түлэб баригданан-а гуталай фабрика хая-ашагаллада тушаагдаба. Фабрика хүдэлмэриин хүсөөр-а станок түхөөрлөнүүдээр хүсэд-д табигдана. Фабрика нютагай түлөө өд-д хүдэлмэрижэ. 1947 ондо 200 паэр гутал бүтэн гаргаша-гдай. Тэрэнхэ гадна, фабрикийн-д бүри үртэһэ үлдсэнүүдэй тус-оо 500 мянган түхөөригэй тү-хөөрлөлэй зүйлнүүдые үйлд-дэг гаргахэ байна.

Танай колхоз тарилгада бэлэн гү?

Эрхим шанартай үрнэ хааба

Закамнай аймагтай колхозууд-д «Дайнай бүлгэй үедэ хүдөө ажалы-е хүжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй ЦК-гэй пленумэй-д тогтоолые халуунаар угтаад, тэр-эндэ харюу болгон хабарай тарилгада-а бэлдхэй эмхитэйгээр үнгрэгэжэ- байна. Жэсээлхэдэ, Хамнын сомо-ной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз-ой (правленин түрүүлгэшэ нүхэр Цы-ренжапов, партиин организациин-д секретарь нүхэр Дамбаев) түсэбэй-д сһоор 1064 центнер эрхим шанартай- үрнэ хаажэ, хүдөө ажалай машина-а зэмсэгүүдэй заһабарине сум дүүргэ-е.

Поли дээрэ хэзээгүй гарахаар бэлэн

Бичурын аймагтай «Красный бое-вик» гэжэ артелиин эрэгтэй эмэгтэй-членүүд недондо жэлэй хүдөө-а-жалай хүдэлмэринүүдые амжал-татгайгээр дүүргэһэн юм. Аймаг-соо эгээл түрүүлэн үбэ сабшаха-а түсэбэй үлүүлэн дүүргэжэ, үхэр ма-лада бардам хүрэхэ үбэ тэжээл ба-лэлдхэн байгаа. Ургасаяа агротех-ническа богони болзор соо хуряжа-абаад, гүрэнтэйгэе сум тоосоо нэн-д 1947 оной тарилгада зориулан хо-ер дахин хахалагдаһан пар бэлдхэ-е. Мүнөө энэ колхоз хабарай полево-й хүдэлмэрида бэлдхэй хусад дүү-ргээд, поли дээрэ хэзээгүй гарахаар-а бэлэн болонхой. Тарилгада харг-ээлдэхэ хүдөө ажалай машина зэм-с-үүд байн шанартайгаар заһабари-лагада. Тарялан дээрэ 3800 шаргэ

Тэршалан тус колхоз поли дээрэ саһа тогтоохо, наг шөхө зөөхэ, үнэй ба шубунай аргал суглуулха-а түсбүүдэ бодотоор бөлүүлхэ, та-рилын үедэ моридадо адуулха 757 центнер үбэ тэжээлэ полевой стан-даа зөөһэн ба 40 түргэ, 130 хэбэ-комут тоногуудые заһабарилжа-а дүүргэһэн байха юм.

Хужарай сомоной «III Интерна-ционал» колхоз тарилгада бэлдхэ-лэй хүдэлмэриинүүдые үлгөө мүнөө-д дүүргэхэе байна. Эндэ түмэршэ-дархан Б. Цыгүев үдэрэйнгө даалгабарине ходо үлүүлэн дүүргэ-жэ, жэсээтэ хайнаар ажаллана.

Тус колхозой ефремовска звено-гойхид «Пынь» үчасток дээрэ 3000 шарга наг шөхө зөөжэ, 30 центнер үнэй, 10 центнер шубунай аргал суглуулһан байна.

Б. Шоенов.

